

Dr. Forster Vilém nar. 16. března 1882 v Horách Ratibořických u Tábora. Studoval na české fakultě v Praze 1901-1905. 1906 vstoupil do služeb výboru zemského, 1918 promován na doktora filosofie. Od doby vstoupení do služeb zemských zabýval se psychologií výlučně, kdežto na universitě poslouchal čtení a fyzice a mathematice.

1919 obdržel stipendium z fondu pro podporu kandidátů vysokoškolského úřadu učitelského a odebral se do Londýna, kde pracoval v laboratořích na University College i King's College, u prof. Spearmana a Brown, od nichž obdržel pochvalná vysvědčení. Vedle toho navštěvoval reformní školy pro spustlou mládež a trestnici pro mladé odsouzence, o čemž podal zprávu českým příslušným úřadům.

Na základě těchto prací bylo mu uloženo od ministerstva spravedlnosti, aby prohlédl ústavy pro mladé trestance na Pankráci a Řepích a podal o nich ministerstvu posudek po stránce humánní, pedagogické i sociální a načrtl metody, jak polepšovati zpustlou mládež na základě psychologického rozboru její mentální konstituce. Vypracovav tuto práci byl vybídnut, aby načrtl podrobnou osnovu na zřízení státních vychovatelů, kteroužto přiložil k žádosti.

V Paříži poslouchal prof. Dumasa a Janeta. Ministerstvo vyučování svěřilo Dr. Forsterovi konati na pražských školách studia s Binet-Simonovou škálou inteligence a výsledky těchto studií budou co nejdříve uveřejněny a některé byly již sděleny v psychologickém semináři mém. Po založení psychotechnického ústavu při Masarykově Akademii práce byl povolán jako psychologický odborník ke konání praktických pokusů v oboru psychotechniky.

Letos vydal vlastním nákladem spis: Energetické vlastnosti nervového dění a dynamika reflexů hybných i logických.

K žádosti přiložil rukopis práce: Hlavní problémy psychotechniky a experimentální metody pro zkoušení industriální způsobilosti.

Mimo to napsal několik drobnějších článků obsahu filosofického do Naší Doby, Budoucná a Nár. Listů.

V březnu odebral se na psychologický sjezd do Marburku a navštíví psychotechnické laboratoře a poradny v Němcích.

Spis habilitační: Energetické vlastnosti a t.d. je práce zajímavá zvláště svého tématu a pozoruhodná způsobem jeho provedení. Zvláště tématu spočívá v tom, že vyžaduje orientaci stejně v oboru fyziologie jako psychologie a že výsledek závisí především na správnosti premis biologických.

Od se stanoviska psychologického týče, auctor postavil se na stanovisko čistě empirické, jak je určeno definicí duševních jevů jakožto bezprostředně uvědoměných a větou psychofysického paralelismu čili fenomenálního dualismu. V důsledku tohoto stanoviska drží zásadu, že duševní dění nemá autonomní zákonosti, takže nelze psychické úkazy vysvětlovati jeony z druhých dle kausální metody věd přírodních, jinými slovy, že mezi duševními ději není možno nalézt kausální spojitosti, nýbrž že je vázáno na kausální nexsus, jenž spojuje jejich fyziologické koreláty mezi sebou a s ostatním děním přírodním.

Studuje tedy auctor základní vlastnosti nervových procesů se zřetelem k psychologické teorii, aby ukázal, že lze jich přímo užití pro výklad psychických úkazů a že i nejdůležitější a nejsubtilnější funkce lze pochopiti z dynamických vlastností nervových vzruchů. Fyziologické dění vysvětluje se jako chemické reakce, jichž podstatu tvoří oxydační proces. Jeho momenty pro pochopení dění duševního důležité jsou tyto :

1. Disimilací nervové substance vznikají nebo uvádějí se v činnost jisté látky mající katalytický účinek, t.j. nabírající na sebe a tím aktivující kyslík. Toto dění má časový průběh a než-li je skončeno, je tkáň v refraktérním stadiu.
 2. Po minulém vzruchu zbude takto v tkáni aktivovaný kyslík, schopný okamžité reakce /potenciál, stopa/.
 3. Nový impuls působí jako podnět, aby tento kyslík sloučil se s uhlíkatými látkami, oddělenými ze živé substance, za produkce kysličníku uhličitého a energie /Disimilace/.
 4. Reakční materiál, odebraný plasmě vzruchovými rozklady, nahraňuje se z výživných látek, , dodávaných krví a lymfou. Živá protoplasma se rekonstruuje, je to stacionární systém, jehož chemické složení se udržuje, třebaže v něm děje stálá změna atomů jej konstituujících.
- Všechny tyto procesy probíhají v čase a jejich rychlost a intenzita

jsou závisly na velikosti podnětu, na množství náhradního materiálu, na koncentraci katalyticky působících látek a na jiných faktorech modifikujících průběh chemických reakcí.

*Po fysiologické stránce přehledl práci
celé práce v rukou prof. Dr. F. Dabak.*

Ve smyslu těchto fysiologických předpokladů vysvětluje auctor nejprve paměť a hledí blíže určití podstatu stopy, kterou musíme předpokládati, že zůstane po každém dojmu v mozku.

Podle auctora záleží stopa či "dispozice" v existenci výkonného potenciálu, který zůstane v buňce po vzruchu samočinným procesem /asimilací/, str.32.

Při tom rozhodují se některé podrobnější otázky, týkající se stopy a kritizují různé teorie paměti po stránce fysiologické.

Podobným způsobem pokouší se auctor vysvětliti fysiologicky konvergenci vzruchů a inhibicí, aby odtud dal fysiologický podklad asociaci duševních elementů, reprodukci, apercepci, myšlení v pojmech a některých logických procesů na př. indukce. Charakteristický je výrok na str.98: "pojem preexcituje všechny konkrétní zážitky, z nichž byl odvozen, uváděje příslušné nervové agregáty do stavu napětí" a na str.108: "Myšlení záleží v postupné aktivitě řídicích nervových agregátů vybraných z komplexnějších agregátů představ. Zadržíme-li proud abstraktního myšlení pozorností, ihned vzruch z nich iradiuje do hustších agregátů představových a tím si vysvětlujeme plynulost a vzájemné přecházení v sebe obou útvarů.

Jak patrně, pohybuje se auctor v oboru, v němž není dostatečných premis k eksaktním závěrům a kde může běžeti o větší menší pravděpodobnost hypotes. Toho je si auctor vědom a ačkoli se zvláštní zálibou vyhledává nejzavítlejší otázky, nikde nedá se unést, aby svůj názor vydával za víc, než jest. Jsou to, abych tak řekl samé "přibližnosti" ale i ty jsou velice významny pro vědecké pochopení duševního dění; neboť třeba nevystihovaly kausální nexas dění duševního a se tou aksaktností, na jakou jsme zvyklí v oboru přírodních věd, přece jej naznačují a přesvědčují, že jest i když jej nedovedeme plně vystihnouti. A o víc v psychologii neběží; na odmítnutí celé haldy spekulativních a nemožných domněnek to stačí a to je hlavní věci. Auctor pohybuje se na této vratké půdě s rovnováhou, která je-

ho vědeckou schopnost dokumentuje potěšitelně.

Některé výroky měly býti opatrněji stilisovány, aby nebylo možno je vykládati za nedůslednost vůči přijatému stanovisku. Právě-li na př-
str.19, že centrálnímu systému přísluší úloha pojiti elementární kva-
lity vědomí v komplexní obsahy, je to v odporu s důsledkem paralelismu
že hmotně nepůsobí na duševní - vezme-li se to doslovně.

Také by neměl vydávati svou práci za fyziologickou psychologii. A
některá jiná nedopatření. Vedle toho je vytknouti, že zbytečně užívá
cizích terminů i tam, kde máme už určité termíny české.

Druhý spis: Hlavní problémy psychotechniky a experimentální metody
pro zkoušení industriální způsobilosti, nepodává nic originálního.
Auktor podotýká sám, že ji napsal proto, aby prokázal své vědomosti
o experimentálních metodách pro účely habilitační, jednak jakožto
podklad pro praktické práce psychotechnické v Masarykově Akademii
Práce, po případě v universitním semináři.

Oběma těmto účelům práce vyhovuje a doplňuje kvalifikační tabulku
auktorovu novým plus. Podotknouti jest, že nespokojuje se s pouhým
popisem a referováním, nýbrž že podává podstatné znaky diferenční
psychologie přihlíží též k teoretickému výkladu duševních funkcí,
o něž běží při zkoušení způsobilosti industriální.

Připojíme-li k tomu práci třetí, jež podává osnovu na zřízení státních
vychovatelů pro zpustlou mládež, můžeme říci, že dr.Forster je připra-
ven pro obor psychotechniky a že tato věc může přijíti vhod potřebám
universitního studia a potřebám hospodářského života naší republiky.
Studium psychologie rozrostlo v zemích jiných tou měrou, že se neobme-
zuje na abstraktní teorii, ale že se přistupuje k aplikaci teorie pro ž-
vot praktický. Empirická psychologie zeksaktněla zvláště metodou ekspe-
rimentální tak, že již s důvěrou počínají se k ní obracet praktikové
a vědecký podklad pro řešení otázek dne v nejrůznějších oborech práce -
nemluvím o pedag.psychiatrii, ale jsou tu řemesla, průmysl, obchod,
hospodářství, která pociťují potřebu regulovati práci lidskou, odha-
dovati její výkonnost ne pouze podle stránky hmotné ale i duševní.
Všechny ty snahy zahrnují se názvem psychotechniky, jež jest apliko-
vaná psychologie. Netřeba ukazovati na potíže a pochybnosti, jež tuto

snahu provázejí: pro věc je ve veřejnosti veliký zájem a interesované kruhy nedají se odvrátiti od pokusů touto cestou docílit regulace práce lidské. I jest potřebí, aby studium techniky psychické bylo zastoupeno také na universitách, aby psychologie mohla býti pěstována v celém rozsahu : ne pouze abstraktně teoreticky a ne pouze abstraktně experimentálně ale i prakticky v souvislosti s životem. V Americe, Anglii a Německu docentury z tohoto oboru již jsou zřízeny a působnost jejich jest patrna.

Oněvadž podle přednesených posudků Dr. Forster jeví se náležitě kvalifikován pro tento obor, navrhuje podepsaná komise, aby ~~aby~~ připuštěn k dalším stadiím habilitačním za účelem dosažení veniae legendi pro psychotechniku.

V Praze dne 25. května 1921

Drant. veřejí
Dr. Hal. Kadány
Bfoustez